

טיפול פליאטיבי וחקיקה

חוק החולה הנוטה למות

אלינה פישנזון- עו"ס יחידה אונקולוגית, MSW

טיפול פליאטיבי מהו?

● טיפול פליאטיבי (טיפול תומך)

● מטרת הטיפול התומך : מניעה , אומדן וטיפול בכאבים ובסימפטומים הפיזיים , הפסיכולוגיים (כגון דיכאון , חרדה) , החברתיים והרוחניים של החולים ובכך לשפר את איכות החיים.

● מתי ניתן לשלב את הטיפול הפליאטיבי?

➤ בשלב שבו המחלה לא מגיבה לטיפול מרפא

➤ במקביל לטיפול קורטיבי

● טיפול פליאטיבי ניתן על ידי צוות רב מקצועי בהתאם לצורכי החולה

● איפה ניתן לקבל את הטיפול הפליאטיבי?

עקרונות הטיפול הפליאטיבי

❖ הטיפול מקל על כאב ועל סימפטומים מטרידים אחרים

❖ תומך בחיים ומתייחס למוות כתהליך טבעי

❖ אינן מקצר ואינו מאריך את טווח החיים

❖ משלב היבטים פסיכולוגיים ורוחניים

❖ תומך בחיים פעילים של החולה ככל הניתן

❖ מעניק תמיכה למשפחה בתקופת המחלה והאבל

❖ ניתן ליישום משלב אבחנת המחלה, בשילוב טיפולים שנועדו לריפוי המחלה או הארכת החיים

טיפול תומך מול מרפא

טיפול מרפא	טיפול תומך
תוחלת חיים	איכות חיים
טיפול פולשני	טיפול לא פולשני
התמקדות במחלה ובאבחונה	התמקדות במטופל ומשפחתו

הבסיס החוקי: חוק החולה הנוטה למות

○ חוק זכויות החולה, 1996: הסכמה מדעת

❖ חוק החולה הנוטה למות, 2005. ייחודי

1. מסדיר לראשונה מבחינה חוקית את זכותו של החולה ובני משפחתו לקבל טיפול פליאטיבי. השרות הוכנס לסל הבריאות ומחייב את קופות החולים
2. מאפשר לאדם להביע את רצונו מראש לגבי טיפול רפואי עתידי בו גם בהיותו בריא באמצעות מתן הנחיות רפואיות מקדימות
3. מעניק זכות לחולה שנמצא בתקופת סוף החיים להימנע מטיפול מאריך חיים או לבקש לקבל טיפול חריג
4. מאפשר להעניק ייפוי כוח מיוחד (משולב) לאדם אחר
5. מעניק זכות לקבלת טיפול פליאטיבי גם לבני משפחה של החולה

חוק החולה הנוטה למות

הגדרות:

- חולה הנוטה למות
- החולה בשלב הסופי
- חולה כשיר

עקרונות החוק:

- ✓ חזקת רצון לחיות
- ✓ שיקולים בלעדיים לקבלת ההחלטה- מצבו הרפאי, רצונו ומידת סבלו
- ✓ מותר להימנע מטיפול מאריך חיים רק כאשר המטופל מוגדר כחולה הנוטה למות

חוק החולה הנוטה למות

החוק אינו מתיר חופש פעולה מוחלט:

❑ אסור לעשות פעולת המתנה

❑ אסור לסייע לאדם להתאבד

❑ אסור להפסיק טיפול רציף / ממושך שהפסקתו עלולה להביא למותו של מטופל. **מותר** לא לחדש טיפול מחזורי

❑ אסור להימנע ממתן נזלים, מזון, טיפול פליאטיבי ונלווה גם לפי בקשתו מפורשת של החולה, למעט החולה בשלב הסופי הסובל סבל משמעותי.

הנחיות רפואיות מקדימות

- ניתנות רק על ידי אדם כשיר ונכנסות לתוקף רק כשהחולה אינו כשיר
- ניתנות בכתב על גבי טופס ייעודי בהדרכה רופא
- לאחר קבלת הסבר ומידע רפואי הדרוש כדי להבין משמעות ההנחיות
- מומלץ להסתייע בעובדת סוציאלית של המרפאה/ יחידה /מחלקה להכנת ההנחיות
- מחייב חתימה של נותן ההנחיות בפני שני עדים הנוכחים יחד במעמד החתימה
- תפקיד העדים
- תוקף ההנחיות עד 5 שנים.
- פקיעת תוקף ההנחיות לא מחייבת את הצוות, אך הצוות רשאי להיעזר בהן
- ההנחיות ניתנות לשינוי/ ביטול בכל עת. השינוי נעשה ע"י הכנת הנחיות חדשות. לשם ביטול יש למלא טופס מתאים החתום בפני שני עדים.
- מומלץ לרשום את ההנחיות /ייופי כוח במאגר המידע הארצי

אי מתן ההנחיות אינו מעיד על רצונו על החולה הנוטה למות

ייפוי כוח

- יכול להיעשות בנוסף להנחיות רפואיות מקדימות או במקום ההנחיות
- ניתן לתת ייפוי כוח המתייחס למצבים רפואיים מסוימים או לטיפולים רפואיים מסוימים
- מחייב את הצוות הרפואי לקבל הוראות של מיופה כוח כאילו הן הוראות של החולה
- ניתן רק על ידי אדם כשיר וניכנס לתוקף כשהחולה אינו כשיר לקבל החלטות
- ניתן בכתב על גבי טופס ייעודי לאחר קבלת מידע הרפואי
- מיופה כוח חייב להסכים להתמנות, ניתן למנות יותר ממיופה כוח אחד (שיקבלו החלטות במשותף)
- ניתן למלא מיופה כוח חלופי
- מחייב את החתימה של הנותן ייפוי כוח בפני שני העדים שנוכחים יחד במעמד החתימה ואינם יכולים להיות מיופי כוח
- תוקף ייפוי כוח עד 5 שנים, ניתן לביטול ושינוי בכל עת
- מומלץ להיעזר בעובדת סוציאלית לעריכת ייפוי כוח
- מומלץ להפקיד ייפוי כוח במאגר מידע ארצי

חוק החולה הנוטה למות

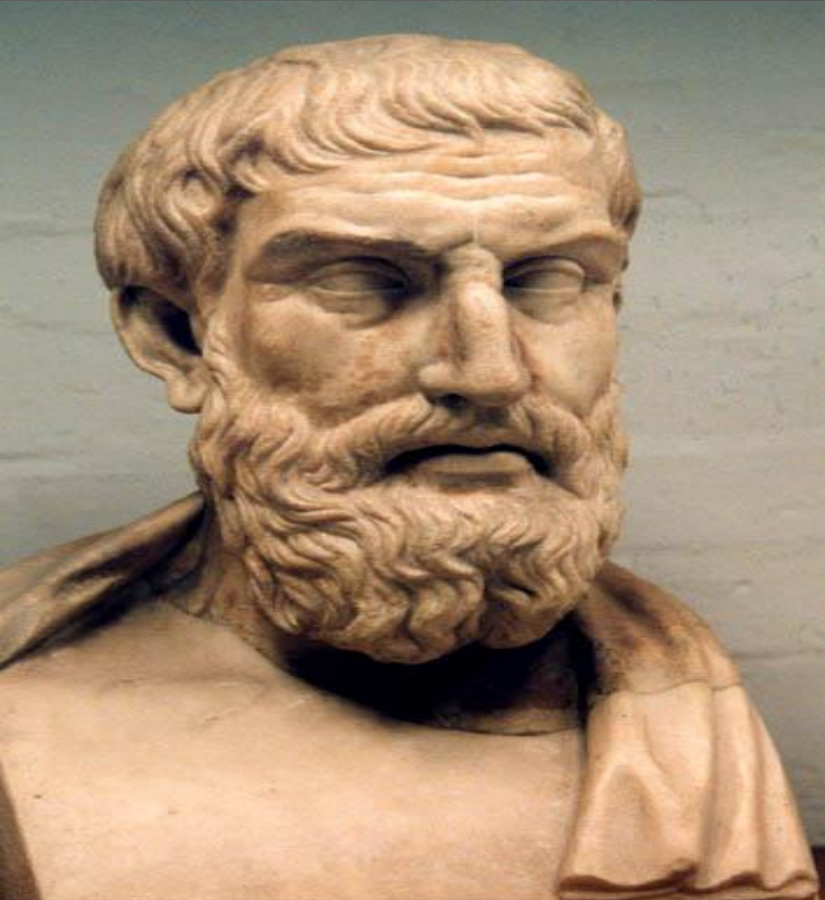
חשוב לזכור:

הרצון של חולה כשיר בזמן האמת בנוגע לטיפול/ הימנעות מטיפול מאריך חיים הוא שקובע את המשך הטיפול בו גם אם השאיר הנחיות רפואיות מקדימות או ייפוי כוח רפואי.

אפיקורס (341 לפנה"ס)

" אף לחוות להטריד אותנו
כי בשעה שאנו קיימים
החיות איננו
ובשעה שהחיות קיים
אנחנו כבר לא קיימים "

Epicurus 341-271 BC. Roman copy of an original of the 3C BC.
Photo © Maicar Förlag - GML

תודה רבה